

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İSTANBUL ELEKTRİK, TRAMVAY
VE TÜNEL İŞLETMELERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ (İETT)**

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	3
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	9
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	10
8.	EKLER.....	37

KISALTMALAR

AYEDAŞ	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
BEDAŞ	Boğaziçi Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi
BELBİM	BELBİM Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Anonim Şirketi
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İETT	İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2015 – 2016 Dönemi Gelir Bütçesi

Tablo 2: 2015 – 2016 Dönemi Gider Bütçesi

Tablo 3: Mülkiyeti İETT'ye Ait Olup Bedelsiz Kullanılan Taşınmazlar

Tablo 4: İdarenin Bütçe Gelir - Gider Farkları

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kurum, mali işlemlerinin muhasebeleştirilmesinde Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Bu Yönetmelikte, mahalli idarelerin bütçe ve muhasebe açısından uymak zorunda oldukları temel ilkeler belirtilmiş; hesap planı ve bunların niteliği ve işleyişi anlatılmıştır.

Kurumun kullanmış olduğu muhasebe sistemi tahakkuk esaslı kamu muhasebe sistemidir. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kapsamında kamu gelir ve giderleri tahakkuk ettirildikleri mali yılın hesaplarında gösterilmekte; bütçe gelirleri tahsil edildiği, bütçe giderleri ise ödendiği yılda muhasebeleştirilmektedir.

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT) 2015 ve 2016 mali yılları gelir, gider ve bütçe büyüklükleri aşağıdaki tablolarda yer almakta olup 31.12.2016 tarihi itibarıyla bütçe gerçekleşme oranları da yine aynı tablolarda gösterilmektedir.

Tablo 1: 2015 – 2016 Dönemi Gelir Bütçesi (TL)

Açıklama		2015 Yılı Gerçekleşen Bütçe Geliri	2016 Yılı Bütçe İle Tahmin Edilen Gelir	31.12.2016 İtibarıyla Gerçekleşen Bütçe Geliri	Gerçekleşme Oranı %
800	Net Bütçe Geliri	1.713.489.071,76	2.250.000.000,00	1.535.846.717,29	68,26
800.1	Vergi Gelirleri	0	0	0	0
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.235.677.068,33	3.285.140.000,00	1.522.772.393,08	46,35
800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	465.258.064,76	760.000.000,00	85.245.178,18	11,22
800.5	Diğer Gelirler	36.623.542,08	36.860.000,00	30.575.660,23	82,95
800.6	Sermaye Gelirleri	17.447,48	218.000.000,00	409.410.742,26	187,8
800.9	Red ve İadeler (-)	2.024.087.050,89	2.050.000.000,00	512.157.256,46	24,98

Tablo 2: 2015 – 2016 Dönemi Gider Bütçesi (TL)

Açıklama		2015 Yılı Gerçekleşen Bütçe Gideri	2016 Yılı Bütçe İle Verilen Ödenek	31.12.2016 İtibariyle Gerçekleşen Bütçe Gideri	Gerçekleşme Oranı %
830	Bütçe Giderleri	1.354.540.183,65	2.140.000.000,00	1.424.880.680,86	66,58
830.1	Personel Giderleri	317.171.967,52	313.581.000,00	315.215.281,69	100,52
830.2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	57.373.696,76	59.205.000,00	65.063.226,23	109,89
830.3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	873.717.181,10	1.131.797.000,00	987.952.985,22	87,29
830.4	Faiz Giderleri	4.244.884,36	1.680.000,00	2.492.494,55	148,36
830.5	Cari Transferler	3.154.534,91	3.045.000,00	3.700.247,00	121,52
830.6	Sermaye Giderleri	97.529.572,88	472.934.000,00	50.456.446,17	10,67
830.7	Sermaye Transferleri	0	0	0	0
830.8	Borç Verme	1.348.346,12	0	0	0
830.9	Yedek ödenekler	0	157.758.000,00	0	0

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,

- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve

doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: İrtifak Haklarının Mali Tablolarda İzlenmemesi ve Bedelsiz Kullanılması

Elektrik hizmetlerinin İETT tarafından işletildiği dönemde idare lehine kurulan ve halen idareye ait olan irtifak haklarının mali tablolarda izlenmediği ve bunların enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin bedelsiz kullanımında olduğu tespit edilmiştir.

16.06.1939 tarihli ve 3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilat ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanunla; İstanbul'da elektrik hizmetlerinin görülmesi ve bunlara ilişkin tesisatın kurulması ve işletilmesi görevi İETT'ye verilmiştir. Bu görevin ifasında işletilmek üzere, gerekli trafo ve iletim tesislerinin kurulması sürecinde İstanbul'un birçok yerinde bulunan taşınmazlar üzerinde İETT lehine, bedeli ödenmek suretiyle irtifak hakkı tesis edilmiştir.

09.09.1982 tarih ve 2705 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle İETT bünyesinde yürütülen elektrik hizmetleri Türkiye Elektrik Kurumuna (TEK) devrolmasına karşılık; bahsi geçen sınırlı aynı haklar İETT uhdesinde kalmaya devam etmiştir. Yani irtifak haklarının devri gerçekleşmeksizin fiili kullanımları TEK'e geçmiştir.

Daha sonra TEK'in farklı tüzel kişiliklere çevrilmesi ve özelleştirme çalışmaları neticesinde bu irtifak hakları, özelleştirme kapsamında olmamalarına rağmen bedelsiz olarak şirketlerin faaliyetlerinde kullanılmaya başlanmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 9 uncu maddesinde; irtifak hakkı tesis edilmek suretiyle kullanılan taşınmazlarda irtifak hakkı sözleşmesinin (resmi senet) idarede dosyalanarak muhafaza edileceği belirtilmiştir. Ayrıca, "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 210 uncu maddesinde; bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların 260-Haklar Hesabında izleneceği belirtilmiştir.

Ancak Kurum envanterinde bu haklara ilişkin olarak irtifak hakkı sözleşmelerinin bulunmadığı ve bu hakların Kurum mali tablolarında izlenmediği tespit edilmiştir. İrtifak haklarına ilişkin konu, ancak ilgili taşınmaz maliklerinin şerhlerin kaldırılması için İETT'ye

başvurularıyla gündeme gelmekte; İdare de hangi taşınmaz üzerinde irtifak hakkı bulunduğuyla ilgili olarak bu yolla bilgi sahibi olabilmektedir.

Sonuç itibariyle, tapu kayıtlarında İETT lehine irtifak hakkı şerhi bulunmakla birlikte, bu haklar Kurum mali tablolarında izlenmemekte ve yukarıda anlatılan süreç dâhilinde ilgili şirketlerin ekonomik faaliyetlerine konu olmakta; şirketlerle İETT arasında herhangi bir protokol ya da sözleşme olmadığı gibi Kurum bu şirketlerden irtifak haklarının kullanımına ilişkin bir bedel de almamaktadır.

Kamu idaresi cevabında; “09.09.1982 tarih ve 2705 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle İETT tarafından yürütülen elektrik hizmetleri TEK’e (Türkiye Elektrik Kurumuna) devredilmiştir. Devir işlemleri Devir Kurulları Kararları ile yapılmıştır. Bu kararlar üzerine TEK’e devredilen taşınmaz ve irtifak haklarını Tapu Müdürlüklerinde işlem yaparak devralması gerekirken süresi içinde (2705 sayılı Kanun’un geçici 2 nci maddesi ve Yönetmelik hükümlerine istinaden) devir almadığı için bazı taşınmazların tapuları halen idaremiz adına bulunmaktadır.

Özellikle mülkiyetin gayri ayni hakların (irtifak hakkı, intifa hakkı, kira şerhi gibi) hangi parsellerde olduğu ve adedi hakkında idaremizde ayrıntılı bir bilgi bulunmamaktadır (devir esnasında buna ait evraklar TEK’e devredilmiştir). Ancak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüne mülkiyetin gayri ayni hakların tapu kütüklerinden tespiti için gerekli girişimler yapılmış olup sonuç beklenmektedir. Buradan gelecek liste halindeki taşınmazlar kurum envanterine eklenecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara iştirak etmekle birlikte, 2016 yılı sonu itibariyle bulgu konusu irtifak haklarının envanterinin yapılmamış olması nedeniyle, Maddi Olmayan Duran Varlıklara ilişkin hesap alanı mali tablolara doğru ve güvenilir şekilde yansımamıştır. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde belirtilen hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarının Bir Kısımında Kıdem Tazminatlarının Yüklenici Firma Tarafından Ödenmesi

Hizmet alımlarına ilişkin hesap ve belgelerin incelenmesi neticesinde 2016 yılında “Şoför ve Hizmet İşçisi Hizmet Alım İşi” kapsamında çalışan işçilerden bir kısmının emekliye ayrıldığı, söz konusu kişilerin kıdem tazminatlarının ise İETT yerine yüklenici firma tarafından ödendiği tespit edilmiştir.

22.05.2003 tarih ve 4857 sayılı İş Kanununun “Bazı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların kıdem tazminatı” başlıklı 112 inci maddesinde 10.09.2014 tarih ve 6552 sayılı Kanun ile değişikliğe gidilmiş, ilgili Kanun 11.09.2014 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu maddeye 5 adet fıkra eklenmiş ve kamu kurumlarında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 62’nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında alt işverenler tarafından çalıştırılan işçilerin kıdem tazminatları hakkında ayrıntılı düzenlemeler yapılmıştır. Maddenin ikinci fıkrasında alt yüklenici değişmekle beraber aynı kamu kurumunda aralıksız çalışan veya aynı alt işverene bağlı olarak farklı kamu kurumlarında çalışan kişilerin kıdem tazminatlarının ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından ödeneceği düzenlenmiştir. Üçüncü fıkrasında ise bir alt işverene bağlı olarak bir kamu kurumunda görev yaptıktan sonra aynı işverene bağlı diğer işlerde çalışırken iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona eren işçinin kıdem tazminatından kamu kurumunda çalıştığı döneme ait olan kısmın ilgili kurum tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yukarıda yer alan hususun ayrıntılarının anlatıldığı “Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımları Kapsamında İstihdam Edilen İşçilerin Kıdem Tazminatlarının Ödenmesi Hakkında Yönetmelik” 08.02.2015 tarih ve 29261 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Yönetmelik’te kıdem tazminatı ödenmesi hakkındaki usul ve esaslar ayrıntılı

bir şekilde anlatıldıktan sonra 6552 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 11.09.2014 tarihinden sonra iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erenlerin kıdem tazminatlarından ilgili kamu kurumunu ilgilendiren kısmın kamu kurum ve kuruluşları tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu husus hakkında 25.10.2014 tarihinde Kamu İhale Genel Tebliği'nde de değişikliğe gidilmiş, "kıdem ve ihbar tazminatları" ifadesi sözleşme ve genel giderler içerisinde çıkarılmıştır.

Sonuç olarak; 6552 sayılı Kanun ile personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında yeni bir döneme geçilmiş, alt işveren değişse bile senelerce aynı kamu kurumunda çalışan işçilerin kıdem tazminatları güvence altına alınmıştır. Bu değişikliklerle Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten sonra iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erenlerin kıdem tazminatları kamunun uhdesine bırakılmıştır. Söz konusu tutarlar ihale kapsamında yer alan sözleşme giderleri içerisinde de çıkarılarak adeta yükleniciye artık bu konuda bir sorumluluk yüklenmeyeceği kesinleştirilmiştir.

Yapılan incelemelerde Kurum tarafından 2016 yılı için gerçekleştirilen "Şoför ve Hizmet İşçisi ile Hizmet Alım İşİ" ihalesinin İstanbul Konut İmar Plan Turizm Ulaşım ve San. Tic. A.Ş. (KİPTAŞ) üzerinde kaldığı, bu kapsamda çalışan personelin büyük kısmının alt işveren değişmekle beraber önceki yıllarda da İETT bünyesinde çalıştığı görülmüştür. Söz konusu iş kapsamında 2016 yılında 136 kişinin iş sözleşmesi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona erdirilmiştir. Buna rağmen yukarıda yer alan Kanun ve Yönetmelik hükümlerinin uygulanmadığı, mezkûr kişilere ait kıdem tazminatlarının Kurum tarafından değil de yüklenici firma tarafından ödendiği, bu kapsamda yüklenici firma tarafından ilgili kişilere yaklaşık 10.057.478,77 TL ödemede bulunduğu görülmüştür.

Kurum tarafından ödenmesi ve yüklenilmesi gereken bir tutarın yüklenici firmaya ödettirilmesi Kurum Gider hesaplarının olması gerekenden daha düşük, banka hesaplarının ise olması gerekenden daha fazla gösterilmesine sebep olmuştur.

Söz konusu bulguya 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer verilmiş ancak İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bilindiği üzere hizmet alım sözleşmesi kapsamında istihdam

edilen çalışanların kıdem tazminatları, 6552 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme ile ilgili değişiklikle 11.09.2014 tarihinden sonra, iş akdi kıdem tazminatını hak edecek şekilde sona ermesi koşuluyla asıl işveren olan Kamu Kurumu tarafından ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Bulguya konu çalışanlar, hizmet alım sözleşmesi kapsamında KİPTAŞ tarafından istihdam edilmekte olup, bu işçilerden bu güne kadar kıdem tazminatını hak edecek şekilde iş akitleri sona erenlerin kıdem tazminatı alt işveren KİPTAŞ tarafından ödenmiştir.

6552 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra ise Kıdem tazminatını hak edecek şekilde iş akdi fesih edilen işçilere alt yüklenici tarafından ödenecek kıdem tazminatlarında bütünlük olması, çalışan hakkında iki farklı kurumda işlem yapılarak karışıklığa neden olunmaması amacıyla İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) İştirak Şirketi olan KİPTAŞ ile alt yüklenici sıfatı ile kıdem tazminatlarının ödenmesi açısından protokol yapılmıştır.

Buna göre bulguya konu çalışanların 2015 yılına kadar olan kıdem tazminatı alacakları hizmet alım sözleşmesi uyarınca KİPTAŞ tarafından; 2015 ve daha sonraki yıllara ilişkin olan kıdem tazminatı ise 6552 sayılı Kanun uyarınca İETT tarafından üstlenilmiştir. Çalışanın kıdem tazminatı ödemesi ise diğer işçilik ücretlerini ödeyen ve işçi adına banka hesabı açan KİPTAŞ tarafından ödenmekte olup, söz konusu işlem nedeniyle herhangi bir kayıt ve işlem hatasına meydan verilmeyecektir." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi vermiş olduğu cevapta; yüklenici ile protokol yapıldığını ve kıdem tazminatlarının bu protokole dayanarak yüklenici tarafından ödendiğini, 2016 yılına tekabül eden kısmın ise İETT tarafından üstlenilerek yükleniciye ödendiği belirtilmiştir.

İlgili iş kapsamında çalışan personelin büyük kısmının daha önceki yıllarda da İETT bünyesinde çalıştığı görülmüştür. Bu kapsamda aralıksız olarak aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde çalışmış olanların bu şekilde çalışmış oldukları sürelerle ilişkin kıdem tazminatına esas hizmet süreleri, aynı kamu kurum veya kuruluşuna ait işyerlerinde geçen toplam çalışma süreleri esas alınarak tespit olunur. Kıdem tazminatları ilgili kamu kurum veya kuruluşları tarafından, işçinin banka hesabına yatırılmak suretiyle ödenmesi gerekmektedir.

Bulgu konusu tespitinin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Hizmet Alımlarında İşçiliklere İlişkin Hazine Tarafından Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının İl Muhasebe Müdürlüğüne Gönderilmeyip Emanetler Hesabında Bekletilmesi

Emanet hesabının incelenmesi sonucu hakedişlerden kesilen asgari ücret destek tutarından genel bütçeye herhangi bir aktarma işleminin yapılmadığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 68'inci maddesinin birinci fıkrasında,

“(1) Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2016 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.” denilmektedir.

Mezkûr maddenin sekizinci fıkrasında ise *“4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında; ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir.”* hükümleri yer almaktadır.

Konu ile ilgili Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca yayımlanan 10.02.2016 tarihli ve 2016-4 Nolu Genelgenin *“İhale Makamlarınca Destekten Yaralanan İşverenlerin Hakedişlerinden Yapılacak Kesintilere İlişkin Usul ve Esaslar”* başlıklı 6’ncı maddesinde de;

“.....

Bu bakımdan, geçici 68'inci madde kapsamında destekten yararlanan işverenlerin yararlandıkları destek tutarının ihale makamlarınca hakedişlerinden kesilebilmesi için, söz konusu destek kapsamında yararlanılan tutar “İdarelerce e-borç sorgulama” ekranından destek tutarının görüntülenmesine kadar ilgili Sosyal Güvenlik Merkezlerince/Sosyal Güvenlik İl Müdürlüklerince talep edilmesi halinde ihale makamlarına yazı ile bildirilecek ve buna göre kesinti yapılacaktır.

Yukarıda belirtilen idarelerden iş alan işverenlere en son aya ait hakedişin ödenmesinde; hakediş/hakedişlerden kesilemeyen asgari ücret destek tutarları önceki aylarda gerçekleşen destek tutarları dikkate alınarak emanet hesaplarına alınır. En son aya ait hakediş tutarının, asgari ücret destek tutarlarını karşılamayacağını anlaşıldığı halde bir önceki hakedişten de bu maksatla yeteri kadar kesinti yapılarak emanet hesaplarına alınır.

Hakedişten kesilen tutarlar veya emanete alınan tutarlar, Sosyal Güvenlik Kurumunun “İdarelerce e-borç sorgulama” ekranından görüntülenerek destek tutarının kesinleşmesinden sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin ilçelerde ise mal müdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılır. Emanete alınan tutarlar yararlanılan asgari ücret destek tutarlarından fazla ise bu tutarlar idarelerce işverenlerin varsa borçlarına mahsup edilir. Borcunun bulunmadığının anlaşılması durumunda ise işverenlere iade edilir.” denilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, İETT tarafından hakedişten kesilen asgari ücret destek tutarı, kesinleşinceye kadar 5510 sayılı Kanunun 68 inci maddesi uyarınca yapılan kesintiler yardımcı hesabına kaydedilip tutar kesinleştikten sonra genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere ilgili banka hesaplarına aktarılması gerekirken, söz konusu kesintiler haziran ayından itibaren yapılmaya başlanarak bu tutarlar kesinleştikleri tarihten itibaren 333.99 Diğer Emanetler hesabına alınmaya başlanmış olup genel bütçeye herhangi bir aktarma işlemi yapılmamıştır.

Sonuç olarak mevzuatı gereği ödenmesi gereken tutarların ödenmemesi nedeniyle 2016 yılı bilançosunda 333 Emanetler Hesabında 682.699,95 TL fazlaya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; Özetle 5510 sayılı Kanunun geçici 68 inci maddesinde

Hazine tarafından karşılanan tutarların hakedişlerden kesileceği, ancak kesilen tutarların Hazineye gönderileceğine ilişkin bir hükme yer verilmediği, ancak SGK Genelgesi ile Kanun'un aksine kesintilerin Hazineye aktarılacağı belirtilmiştir, dolayısıyla da teşvikten yararlanması gereken Kamu Kurumlarının bu hakkı, bir başka ifadeyle kanun hükmünün ortadan kaldırıldığı, SGK Genelgesi ve Muhasebat Genel Müdürlüğü Tebliğinde hakedişlerden yapılan kesintilerin ne zaman ve hangi hesaba yapılacağına dair bir açıklamaya yer verilmediği gibi Kurumdan da bu yönde bir talepte bulunulmadığı, ayrıca yüklenicilerin hakedişlerinden yapılan kesintilerin hazineye ödenip ödenmeyeceğinin bazı Mahalli İdarelerce de dava konusu yapıldığı, bütün bu nedenlerden dolayı kesintilerin emanet hesabında bekletildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, 6661 Sayılı Kanununun 17 nci maddesi ile değişik 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 68 inci maddesi; 2016 yılında asgari ücrette meydana gelen artışın işverenlere getireceği yükü hafifletmek üzere çalışanların prim gün sayıları baz alınarak 2016 Ocak-Aralık döneminde uygulanmak üzere günlük 3,33 TL, aylık 99,90 TL Hazine desteğinden yararlanma imkanı getirmiştir. Ancak, aynı maddenin sekizinci fıkrasında belirtilen nitelikteki hizmet alım ihalelerinde Hazine tarafından karşılanan desteğin yüklenicinin "hakedişinden kesilmesini" öngörmek suretiyle, kamuya iş yapan yüklenicilere zaten destekten yararlanma imkânı tanınmamıştır.

Anılan maddenin verdiği yetkiye dayanarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından asgari ücret desteği ile ilgili olarak çıkarılan 2016-4 nolu Genelgeye göre hakedişlerden kesilen veya emanete alınan tutarlar, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise malmüdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılır. Bu Genelge yürürlükte ve kamu idarelerinin uymak zorunda olduğu düzenlemelerdir. Ayrıca Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün çıkardığı 7082 no.lu Tebliğde de hakedişlerden kesilen asgari ücret teşvik tutarlarının hangi yardımcı hesaba kaydedileceği açık bir şekilde belirlenmiştir. Bundan sonra Kamu İdaresi bu tutarı Muhasebe Müdürlüğü ile görüşerek onların banka hesaplarına aktaracaktır. Diğer yandan bu konunun bazı Mahalli İdareler tarafından dava konusu yapılmış olması Kamu İdaresinin kendisine yüklenen görevi yerine getirmesine engel teşkil etmez. Mahkemeler tarafından henüz bu konuda verilmiş bir karar bulunmamaktadır.

Bütün bu nedenlerle; 5510 sayılı Kanuna ve SGK Genelgesine göre, Hazine tarafından karşılanan asgari ücret destek tutarları ile ilgili olarak hakedişlerden kesilen veya emanete alınan tutarların, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere illerde muhasebe müdürlüklerinin, ilçelerde ise malmüdürlüklerinin banka hesaplarına aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Sözleşmeli Personele Ödenen Ücretlerden İşsizlik Sigortası Primi Kesilmesi

5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesine göre çalıştırılan sözleşmeli personele ödenen ücretlerden işsizlik sigortası primi kesilerek Sosyal Güvenlik Kurumuna ödendiği tespit edilmiştir.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 46 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında; “5510 sayılı Kanunun; 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri, ikinci fıkrası kapsamında olanlardan bir hizmet akdine dayalı olarak çalışmayanlar ve üçüncü fıkrası, 5 inci, 6 ncı ve geçici 13 üncü maddeleri kapsamında olanlar ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamında olmakla birlikte memur veya 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi sözleşmeli statüde bulunanlar ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu, 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu, 233 ve 399 sayılı kanun hükmünde kararnameler ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarındaki hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre geçici personel statüsünde çalıştırılanlar bu Kanun kapsamına dahil değildir.” denilmektedir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde ise, bu maddeye göre görevlendirilecek sözleşmeli personel hakkında bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda, vize hariç 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4’üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilenler hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıdaki hükümlerden anlaşılacağı üzere; 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesine göre çalışan sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındadır. Diğer bir ifadeyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar gibi 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu kapsamına girmediklerinden bu kişilerin

ücretlerinden % 1 işsizlik sigortası çalışan payı kesilmemesi, % 2 işsizlik sigortası işveren payı da ödenmemesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; “2017 yılı Mart ayından başlayarak Sözleşmeli personelimizin ücretlerinden, kurum ve çalışan payı olmak üzere işsizlik sigortasının kesilmesi işlemine son verilmiştir. Ayrıca geçmişe dönük olarak Sosyal Güvenlik Kurumu ile görüşülerek ve yazışma yapılarak mahsuplaşma yoluna gidilmesi için 15 Ocak 2014 - 14 Ocak 2017 tarihleri arasındaki dönemlerde yer alan sözleşmeli personele ait yeniden düzenlenen ek ve iptal aylık prim ve hizmet belgeleri hazırlanarak SGK’ya gönderilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak, kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edildiği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: Taşınmazlar İçin Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Duran Varlık Hesabına Kaydedilmeyip Doğrudan Giderleştirilmesi

Taşınmazlar için yapılan değer artırıcı nitelikteki harcamaların, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenerek aktifleştirilmesi gerekirken; 630 Giderler Hesabı ile doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 187 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının a bendinin (1) numaralı alt bendinde;

“Edinilen maddi duran varlıklar, maliyet bedeli ile hesaplara alınır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyet, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edilir ve amortisman hesaplamasında dikkate alınır.” denilmektedir.

Kamu İdarelerinin Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik’nin Kayıt Değişikliği İşlemleri başlıklı 11 inci maddesinde

“(3) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Taşınmaza yapılan değer arttırıcı harcamalar, taşınmazın değerine eklenir.” denilmektedir.

Bu doğrultuda düzenlenen Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin (sıra no: 47) ilgili hükümlerine göre de taşınmaz varlıklar için yapılan 34.000,00 TL'yi aşan harcamalar değer arttırıcı harcama olarak kabul edildiği için, taşınmaz varlığın maliyet bedeline eklenmesi ve yıl sonunda toplam tutar üzerinden aynı şekilde amortisman ayrılması gerekirdi.

Kurum taşınmazlarına bu kapsamda 437.254,00 TL tutarında yatırım harcaması ve değer arttırıcı harcama yapılmış fakat bu tutar duran varlığın maliyet bedeline eklenmemiş, doğrudan gider kaydı yapılmıştır.

Sözü edilen taşınmazlara ilişkin yapılan harcamalar mutata bakım onarım harcamaları olmayıp, normal ömrü bir yıldan fazla olan mal ve hizmet alımları şeklinde gerçekleştirilen değer arttırıcı harcamalar olup belirlenen asgari değerleri aşan ödemelerdir. Bu nedenle yapılan harcamalar sermaye gideri olarak dikkate alınıp ilgili varlık hesabına eklenmelidir.

Sonuç olarak maddi duran varlıklara yapılan değer arttırıcı harcamaların, anılan mevzuat hükümlerine göre ilgili varlık hesabında aktifleştirilmesi (yılsonu itibariyle de bu tutarların amortismanına tabi tutulması) gerekirken 630 Giderler Hesabı ile doğrudan giderleştirilmesi nedeniyle 2016 yılı Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosunda 437.254,00 TL tutarında hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguya konu olan idare taşınmazlarına 2016 hesap yılında yapılan 437.254,00-TL tutarındaki harcamaların bir kısmı gerçek anlamda limit aşımına uğramamıştır. İdareimiz İstanbul il sınırları içerisinde farklı bölgelerde yer alan birçok işletmeden oluşmaktadır. Birimler tarafından doğan ihtiyaçların karşılanması amacıyla yapılan harcama tutarlarının gerçek anlamda değer arttırıcı limit olan 34.000,00-TL'yi geçmediği halde aynı birimde değer arttırmayan diğer taşınmaz harcamalarıyla benzer nitelikte olması, bu harcamaların birleştirilerek tek dosya halinde doğrudan temin yöntemiyle yapılmasına ve limit aşımı şeklinde görünmesine sebebiyet vermiştir.

Bir kısım harcamada ise gerçek anlamda değer arttırıcı limit aşılmış ve bu harcamalar 2017 yılı başından itibaren taşınmaz varlığın maliyet bedeline eklenmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Taşınmazların Bedelsiz Kullanılması

İdarenin mülkiyetinde bulunan bazı taşınmazların, enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin bedelsiz kullanımında olduğu tespit edilmiştir.

11.09.1982 tarih ve 17809 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2705 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 1312 Sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Kanununun 3 üncü maddesine eklenen hükümlerle, İETT bünyesinde yürütülen elektrik hizmetleri TEK'e devrolmuştur.

Yine, 2705 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile elektrik hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin olarak TEK'e devredilecek mal varlıklarının devir bedellerinin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve ilgili belediye veya kuruluş ile TEK'ten seçilecek birer üyeden teşekkül edecek kurullar tarafından belirleneceği; kurulların çalışmalarını, devre ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanacak yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içerisinde sonuçlandırılacağı ifade edilmiştir.

Geçici 2 nci maddede yer aldığı üzere, ilgili komisyonlar mezkûr Yönetmelik'in yayımı tarihinden itibaren belirtilen sürede çalışmaları tamamlamışlar; devredilecek mal varlıklarını ve devir bedellerini tespit etmişlerdir. Ancak TEK, bulgu konusu yapılan taşınmazlara ilişkin olarak devir bedellerini ödememiş ve tapuda kendi adına tescil işlemlerini başlatmamıştır. Dolayısı ile taşınmazların mülkiyeti İETT üzerinde kalmaya devam etmiştir.

Ancak, 2705 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, İETT bünyesinde yürütülen elektrik hizmetleri TEK'e devrolduğundan, ilgili taşınmazların kullanımı da fiili durum neticesinde TEK'e geçmiştir.

TEK, daha sonra çıkarılan kanunlarla farklı hükmi şahsiyetlere dönüştürülmüş, görev ve yetkilerinin bir kısmı da bu tüzel kişilere devredilmiştir. Ayrıca, özelleştirme çalışmaları çerçevesinde yetkilerinin bir kısmı özel sektöre devredilmiştir.

İdarenin mülkiyetinde bulunan ve kayıtlı değeri 156.953.365,69 TL olan toplam 20.727,92 m² taşınmazın yukarıda bahsi geçen süreç neticesinde, bir kısmı ortak kullanımda olmak üzere Tablo 1'de adı geçen şirketlerin fiili kullanımında olduğu ve bunlar için İETT'ye

herhangi bir ödemede bulunulmadığı görülmüştür. Bu yirmi bir taşınmazdan sekizi için İETT tarafından müdahalenin men-i davası açılmıştır.

Tablo 3: Mülkiyeti İETT'ye Ait Olup Bedelsiz Kullanılan Taşınmazlar

TAPUDA İETT İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADINA KAYITLI OLUP BEDAŞ KULLANIMINDA OLAN TAŞINMAZLAR LİSTESİ							
Sıra No	İlçe	Paft a No	Ada No	Parsel No	Tapu Alanı	Adı	Nitelik
1	Fatih	423	1850	40	143,5	Arpa Emini	Trafo + Arsa
2	Fatih	476	2679	5	240,16	Avcıbey	Trafo + Arsa
3	Fatih	256	2210	27-17	884,43	Karasarıklı	İndi. Mer.+Loj.
4	Fatih	211	843	47	293,81	Küçük Langa	Trafo
5	Sarıyer	99	778	13	50,63	Sarıyer Lojmanı	Lojman
6	Fatih	105	577	8	859,37	Süleymaniye Trafo	İndirici Merkezi
7	Fatih	105	577	2	824	Süleymaniye Trafo	İndirici Merkezi
8	Beyoğlu	12	293	15	694	Tozkoparan Lojmanları	Lojman(12 Adet)
9	Fatih	39	30	18	282	Zeynep Sultan	İndirici+ Lojman
10	Şişli	203	1261	33	108,5	Duatepe	Trafo + Arsa
11	Şişli	125	936	56	133,5	Meşrutiyet	Trafo + Arsa
12	Şişli	145	1036	5	214,5	Hasat	Trafo + Arsa
13	Fatih		1452	39	64,5	Şeyh Resmi	Lojman
14	Sarıyer	64	283	13	152,02	Yeniköy	İndirici+ Lojman
15	Şişli	216	1294	26	35	Feriköy	İndirici Merkezi
TAPUDA İETT İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADINA KAYITLI OLUP AYEDAŞ KULLANIMINDA OLAN TAŞINMAZLAR LİSTESİ							
Sıra No	İlçe	Paft a No	Ada No	Parsel No	Tapu Alanı	Adı	Nitelik
1	Kadıköy	46	229	32	3.355,00	Altıyol	Lojman+Büro
2	Kartal	77	1752	146	11.589	Yunus Garajı	Garaj
3	Adalar	15	69	27	247	Heybeliada	İndirici+Lojman
4	Adalar	9	12	29	163	Büyükada	İndirici+Lojman
5	Pendik	25	-	1599	374,00	Güzelyalı	Arsa
6	Kartal	177	2370	728-744	20	Çavuşoğlu	Direk Yeri

Kamu idaresi cevabında; “İdaremiz mülkiyetindeki bazı taşınmazların enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin bedelsiz kullanımında olduğu tespit edilmiştir.

2705 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile Elektrik hizmetlerinin yürütülmesi TEK'e verilmiş ve buna ilişkin hizmetlerin yürütüldüğü taşınmazlar devir kurulu kararları ile devredilmiştir. Ancak bazı devredilecek taşınmazlar TEK tarafından devir alınmamış veya alınmamıştır. Bu taşınmazların bir kısmı idaremiz ile ortak kullanılmakta bir kısmı ise sadece TEK tarafından kullanılmaktadır. Bu taşınmazların bir kısmı için idaremiz men-i müdahale ve ecrimisil davaları açmış bulunmakta ve dava safahatı halen devam etmektedir. Davaların sonuçlanmasına müteakip gerekli işlemler yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi, cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak ederek konunun düzeltilmesi için yapılan ve yapılacak işlemleri belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 6: İdarenin Kesin Hesabında Yer Alan Gelir ve Giderleri Arasında Oluşan Fazlalığın İstanbul Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması

İdarenin kesin hesabında yer alan gelir ve giderlerine ilişkin oluşan fazlalığı İBB'ye aktarmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun "Büyükşehir belediyesinin gelirleri" başlıklı 23 üncü maddesinde; bağlı kuruluşların, kesin hesaplarında yer alan gelir ve giderleri arasında oluşan fazlalığı belediyeye aktaracakları ve bunun da belediyenin gelirleri arasında yer alacağı ifade edilmektedir.

3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilat ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanunun 2 nci maddesinde belirtildiği üzere; İETT, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlı bir kamu tüzel kişisidir. Dolayısı ile kesin hesaba ilişkin olarak gelir ve giderleri arasında olumlu fark oluşması durumunda bu farkı İBB'ye aktarması gerekmektedir.

Fakat İETT'nin 2016 yılı dâhil son beş yıl içerisindeki kesin hesap verilerine bakıldığında Tablo 2'de de görüleceği üzere dört yıllık zaman dilimi için gelir ve gideri arasındaki farkın olumlu olduğu ancak bu farklara ilişkin olarak İBB'ye aktarımda bulunulmadığı görülmüştür.

Tablo 4: İdarenin Bütçe Gelir - Gider Farkları

BÜTÇE YILI	BÜTÇE GELİRİ (TL)	BÜTÇE GİDERİ (TL)	GELİR – GİDER FARKI (TL)
2012	1.331.685.618,49	1.323.543.571,25	8.142.047,24
2013	1.433.755.060,06	1.869.890.723,07	(436.135.663,01)
2014	4.551.012.720,37	1.332.958.312,98	3.218.054.407,39
2015	1.713.489.071,16	1.354.540.183,65	358.948.887,51
2016	1.535.846.717,29	1.424.880.680,86	110.966.036,43

Kamu idaresi cevabında; “İstanbul il sınırları dâhilinde toplu ulaşım hizmeti veren Kurumumuz sunulan hizmetin sosyal boyutu nedeniyle hizmet maliyetini fiyatlara yansıtamaması ve ücretsiz, indirimli taşımacılığı olması nedeniyle gelir kayıplarına uğramaktadır. Merkezi yönetim bütçesinden herhangi bir pay almadığı için İBB’den almış olduğu hibe ve borçlarla faaliyetlerini sürdürebilmektedir.

2016 yılı kesin hesabımızda yer alan faaliyet sonuçları gelir gider arasındaki dönem zararı 375.255.578,98 TL’dir.

Kurumumuzun, faaliyetlerini sürdürebilmek için İstanbul Büyükşehir Belediyesinden almış olduğu borçlar, kısa ve uzun vadeli borçlarını artırmıştır.

Borçlarımızın bütçe fazlası vererek geri ödemesi bütçede planlanmış olup; gerçekleşmesi ise kesin hesapta yer alan finansmanın ekonomik sınıflandırması tablosun da gösterilmiştir.

Aşağıdaki tabloda da kurumumuzun 5 yıllık bütçe gelir gideri, arasındaki olumlu farkı ve oluşan fazlalıkla yapılan ödemeler yer almaktadır.

	BÜTÇE GİDERİ (TL)	BÜTÇE GELİRİ (TL)	FARK (TL)	ÖDEME (TL)
2012	1.323.543.571,25	1.331.685.618,49	8.142.047,24	513.376.899,34

2013	1.869.890.723,07	1.433.755.060,06	-436.135.663,01	672.308.652,24
2014	1.332.958.312,98	4.551.012.720,37	3.218.054.407,39	3.487.808.852,01
2015	1.354.540.183,65	1.713.489.071,16	358.948.887,51	334.030.034,68
2016	1.424.880.680,86	1.535.846.717,29	110.966.036,43	679.173.850,20
Toplam Tutar:			3.696.111.378,57	5.686.698.288,47

Kurumumuzun gelir giderleri arasında olumlu fark olarak görünen ancak nakit olarak kurumumuz hesaplarına girmeyen 3.696.111.378,57-TL duran varlıklara ait 251.01.16.03 Tramvay Hattı ve İstasyonları, 258.01.16 Toplu Taşıma Hatları ve İstasyonları, 250.01.02 Arsalar ve 252.01.01 Kamu Konutları hesaplarında bulunan gayrimenkullerimizin borcumuza karşılık İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne verilmesinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle bu gayrimenkullerin satışı (devri) ile elde edilen ve Kurumumuzun kasasına nakit olarak girmiş, ilave bir gelir olmayıp tamamen varlık hesabının nakde dönüştürülerek borcun ödenmesinden kaynaklı bir işlemdir.

Kurumumuzun toplu taşıma faaliyetiyle ilgili Elektronik bilet satışlarından elde etmiş olduğu yolculuk gelirleri kasamıza giren nakit bir gelir olurken, mülkiyetimizdeki taşınmazların borçlarımıza karşılık İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devrinden (satışından) kaynaklanan ve Muhasebe tekniği açısından 800'lü hesaplara kaydedilen gelir gerçek anlamda bir gelir değeri taşımamaktadır.

Dolayısıyla Kurumumuzun 4 yıllık gelir- gider arasındaki olumlu fark gerçekte oluşan bir nakit fazlası değil duran varlıklardaki taşınmazların satışlarından kaynaklanan bir fazlalıktır. Satışı yapılan taşınmazlar (arsa, bina vb.) 800.06.01 Taşınmaz Satış Gelirleri hesabına kaydedilerek bütçe gelirlerinde artış meydana getirirken, 250 – Arsalar 251- Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri 252 –Binalar ve 258- Yapılmakta Olan Yatırımlar hesaplarında bir azalış meydana getirmiştir.

Kurumumuzun taşınmaz satışlarından meydana gelen ve gerçekte nakit olmayan, bu fazlalık; daha önceki yıllarda meydana gelen olumsuz farklar nedeniyle İstanbul Büyükşehir Belediyesine oluşan borçların, nakit olarak değil, gayrimenkul (Arsa-Bina vb.) satışı (devri) yapılarak ödenmesinde kullanılmıştır.

Sonuç olarak Kurumumuzun nakit ve varlık durumunun yetersiz olması da göz önünde bulundurulduğunda, Gayrimenkullerimizin İstanbul Büyükşehir Belediyesine satışı (devri) yoluyla mahsuplaşılın tutarın 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 23. maddesi kapsamında gelir-gider fazlası olarak değerlendirilmemesi gerektiği kanaatindeyiz.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, kesin hesabında yer alan gelir ve giderlerine ilişkin oluşan fazlalığın faaliyetlerden kaynaklanan bir fazlalık olmadığı; oluşan fazlalığın İBB’ye olan borçların ödenmesi amacıyla gerçekleştirilen gayrimenkul satışından kaynaklandığı; yine İBB’ye satışı yapılan gayrimenkullerin bedellerinin borca mahsup edildiği belirtilmektedir.

Kesin hesaba ilişkin olarak gelir ve gider arasında oluşan farkın, İdareye ait gayrimenkullerin borçların ödenmesi amacıyla İBB’ye devrinden (satışından) kaynaklandığı ve bu tutarların İdare hesaplarına nakit olarak girmeden borçlara mahsup edildiği belirtilse de; varlıkların borç ödemek amacıyla satışı, bu satışlara ilişkin bedeller İdare hesaplarına girmeden borçlara mahsup edilmiş olsa da varlıkların nakde dönüştürülmesi niteliği taşıdığından, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 189 uncu maddesi hükmü gereği 800-Bütçe Gelirleri Hesabı ile ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle, söz konusu işlem dolayısıyla meydana gelen gelir ve giderler arasındaki olumlu fazlalık kesin hesap fazlası niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, taşınmaz satış bedelleri ile borç ödenmesi durumu; gelir ve giderlere ilişkin fazlalığın İBB’ye aktarılmaması hususunu mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde açıklayamamaktadır.

Diğer taraftan, kesin hesap verilerine göre gelir ve giderler arasında oluşan fazlalığın mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde İBB’ye aktarılması gerekirken; İdare hesaplarında böyle bir kaynağın olmadığı ve İdarenin faaliyetlerini İBB’den aldığı hibe ve borçlanmalarla sürdürdüğü görülmektedir.

Bu duruma ilişkin olarak: Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde İdarenin yapmış olduğu borçlanmalar yatırıma konu olduklarında bütçe giderine dönüşmekte; yatırımlardan sağlanan hasılat ise kesin hesaba bütçe geliri olarak yansımaktadır. Ancak borçlanma suretiyle yapılan giderlerle, bu yatırımlarla elde edilen gelirler her zaman aynı döneme denk gelmeyebileceğinden; kesin hesapta yer alan gelir ve giderlere ilişkin olarak

bir dönem meydana gelen olumsuz farklar, sonraki dönemlerde meydana gelecek olumlu farklarla telafi edilebilecektir. Bu telafi mekanizması ise ikincil mevzuatta yapılacak düzenleme ile gelir fazlalığının olduğu dönemde borç ödemeleri ve diğer olağanüstü giderler için karşılık ayrılması ile mümkün olabilecektir. Aksi takdirde, borçlanma suretiyle elde edilen kaynaklarla yürütülen faaliyetlerden elde edilen gelirler de dâhil olmak üzere 5216 sayılı Yasanın öngördüğü kesin hesapta yer alan gelir ve giderler arasındaki olumlu farkın belediyeye aktarılacağı hususu, idarelerin borç geri ödemesinde bulunmayacağı varsayımı ile mümkün olabilecektir.

Sonuç olarak mevzuatın, idarelerin gelir ve giderleri arasındaki farktan faaliyetlerini sürdürmek ve borç geri ödemelerinde kullanmak üzere, şirketlerin kar dağıtım işlemlerinden önce ayrılan yedek akçelere benzer şekilde karşılık ayırmasını öngörmemesi ve olumlu farkı doğrudan bağlı oldukları belediyeye aktaracaklarını belirtmesi; İdarenin uygulamada mevzuata aykırı davranmasına neden olmuştur. Durumun, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin bütçe giderleri ile ilişkilendirilmek üzere karşılık ayrılmasına ilişkin düzenleme içermemesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

BULGU 7: Toplu Taşıma Hizmetlerinde İstihdam Edilen Şoförlerin Çalışma Saatleri Toplamının Mevzuatta Belirtilen Limitlerin Üzerinde Olması

4857 sayılı İş Kanununun 46 ncı maddesinde, işçilere yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az yirmi dört saat hafta tatili verileceği ifade edilmiştir. Aynı Kanunun 63 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde ise; günlük çalışma süresinin her ne şekilde olursa olsun on bir saati aşamayacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, şoför unvanıyla çalışan işçilerden bazılarının günlük çalışma saatleri toplamının İş Kanununda belirlenen on bir saati aştığı; ayrıca işçilerden bazılarının altı günlük mesaiyi takip eden bir günlük hafta tatilinde çalıştırdıkları tespit edilmiştir. Mevzuata aykırı bu fazla çalıştırmalara ilişkin olarak işçilere toplu sözleşme hükümleri çerçevesinde ödeme yapıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “4857 sayılı İş Kanununun 46 ncı maddesinde, işçilere yedi günlük bir zaman dilimi içinde kesintisiz en az yirmi dört saat hafta tatili verileceği ifade

edilmiştir. Aynı Kanunun 63 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde ise; günlük çalışma süresinin her ne şekilde olursa olsun on bir saati aşamayacağı belirtilmiştir.

İETT İşletmeleri genel Müdürlüğü Metropol şehir olan İstanbul'da Toplu Taşıma Hizmeti vermektedir. Sürekli büyüyen hat ağı ile birlikte personel sayıları artmaktadır. 2015-2016 yılları arasında personel 520 yeni şoför istihdam eden İETT fazla mesainin azaltılması noktasında iyileştirmeler yapmaktadır.

Metropol şehre toplu taşıma hizmeti vermekte olan İETT çalışma saatlerinin yasal sınırlarda gerçekleşmesi hususunda iyileştirme faaliyetlerine devam etmektedir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi, cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak ederek konunun düzeltilmesi için yapılan ve yapılacak işlemleri belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Diğer Toplu Taşımacılara Ait Gelirlerin Kurum Gelirleri Arasında İzlenmesi

Elektronik bilet sisteminin İETT tarafından işletildiği döneme ilişkin olarak, diğer toplu taşımacılara ait gelirlerin emanet hesaplarında izlenmesi gerekirken kurum gelirleri arasında izlendiği tespit edilmiştir.

İBB, İETT ve BELBİM Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Anonim Şirketi (BELBİM) arasında imzalanan sözleşme kapsamında İstanbul'da faaliyet gösteren toplu taşıma araçlarında kullanılmakta olan elektronik bilet sisteminin işletilmesine ilişkin hasılat, 2001 yılından itibaren İETT tarafından toplanmaya başlanmış; toplanan hasılatın ilgili toplu taşımacılara dağıtımı, elektronik ortamda izlenen yolcu taşıma bilgileri kullanılarak yine İETT tarafından yapılmıştır.

Elektronik bilet sisteminin işletilmesine ilişkin hasılatın toplanması ve ilgili toplu taşımacılara dağıtılmasına ilişkin süreç, 29.02.2016 tarihine kadar İETT uhdesinde devam etmiş; bu tarihten sonra İBB Meclisi kararı ile BELBİM'e devredilmiştir.

İdare, yukarıda bahsedilen süreçte toplanan tüm hasılatı mali tablolarına kendi geliri olarak kaydetmiş, daha sonra BELBİM'den gelen yolcu taşıma bilgilerini dikkate alarak diğer toplu taşımacılara ödemede bulunmuştur.

Esasında, elektronik bilet satışı esnasında yolcuların hangi toplu taşımacıdan hizmet satın alacağı belli olmadığından, satışa ilişkin hasılat İETT açısından emanet niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 262 nci maddesi hükmü gereği satış tutarının tamamının önce 333-Emanetler Hesabına kaydedilmesi; daha sonra BELBİM'den gelecek yolcu taşıma bilgileri doğrultusunda, İETT tarafından taşınan yolcu sayısına isabet eden tutarın 333-Emanetler Hesabından çıkılarak 600-Gelirler Hesabına kaydedilmesi, diğer toplu taşımacılara ait olan kısımların da yine 333-Emanetler Hesabından çıkılarak ilgisine ödenmesi gerekecektir.

Ancak, elektronik bilet sisteminin devrinden önceki döneme ilişkin olarak, 2016 Yılı'nın ilk iki aylık döneminde elektronik bilet satış tutarlarının emanet hesapları ile ilişkilendirilmeksizin tamamının gelir hesaplarına kaydedilmesi ve daha sonra gelir hesaplarından çıkılarak ilgisine ödenmesi; dönem sonu mali tablolarını etkilemese de, diğer toplu taşımacılara ait 359.462.295,22 TL'nin "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği" hükümlerine aykırı olarak Kurum gelirleri arasında izlenmesine neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Toplu taşıma araçlarında kullanılmakta olan, Elektronik Biletlere ait satış hasılatı, 2001 yılından itibaren Kurumumuz tarafından toplanmaya başlanmış, yolcuların hangi toplu taşımacıdan hizmet satın alacağı belli olmadığı için, Kurumumuz tarafından tüm hasılat gelir olarak kaydedilmiştir. Toplanan hasılat daha sonra elektronik ortamda raporlanan kullanım verilerine göre; ilgili toplu taşıma otoritelerine dağıtımını gerçekleştirmiştir.

İstanbul sınırları içinde (deniz, kara ve raylı) ulaşımını kullanan yolcu sayısının fazla olması ve geçişlerin izlendiği validatörlerden Elektronik bilet kullanım bilgilerinin ham veri olarak alınıp geçiş ücretlerinin hesaplanması günlük olarak gerçekleştirilemediği için hesaplamalar uzun süreli periyotlarla yapılmaktaydı.

Hesaplamalar yapılana kadar toplanan tüm hasılat eğer; Emanet hesaplarda kalsaydı, Kurumumuzun toplanan hasılat içindeki payının bilinmemesi ve yolculuk hasılatı dışında bir

geliri olmaması sebebiyle, günlük faaliyetini sürdürebilmesi için yapması gereken ödemeleri gerçekleştiremeyecekti.

Uygulamada toplanan tüm hasılat günlük olarak gelir kaydedilmekte, yolculuk hasılatlarında peşin alınan KDV dönemsellik ilkesi kapsamında ilgili dönemde Vergi Dairesi Müdürlüğüne beyanı yapılarak ödemesi gerçekleştirilmekteydi. Eğer; toplanan tüm hasılat emanet hesapta kalsaydı, hangi taşımacının ne kadar tutarda hak edişinin olduğunun uzun süreli periyotlar sonunda belirlenebilmesi sebebiyle peşin alınan KDV'nin beyan ve ödemesinde dönemsellik ilkesine aykırı hareket edilmiş olacaktı.

Kurumumuza gelir olarak kaydedilen yolculuk hasılatının KDV tutarı hesaplanarak beyan edilmiş, daha sonra ilgili otorite hak edişlerine göre gelirden iade yapılarak KDV indirim konusu yapılmıştır. Yapılan uygulama Kurumumuzun gelir ve KDV hesaplarının bakiye tutarlarında bir farklılığa yol açmamıştır.

Elektronik kartların kişiselleştirilmesi, dağıtımı ve satış işlemleri, 19.11.2015 tarih ve 1931 no.lu İBB Meclisi Kararı ile 01 Mart 2016 tarihinden geçerli olmak üzere Belediye iştiraki olan BELBİM'e devredilmiştir.

Bu tarihten itibaren, yolculuk hasılatlarının dağıtımı ve satış işlemlerinin BELBİM'e devredilmesi ve artık hasılatların günlük olarak belirlenmesi ile birlikte sadece Kurumumuza ait yolculuk gelirleri hesaplarımıza yansıtılmaktadır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi cevabında, diğer toplu taşımacılara ait gelirlerin Kurum gelirleri arasında izlendiği hususuna iştirak edilmiş ve bu işlemin neden yapıldığına ilişkin gerekçeler belirtilmiştir.

İdare cevabında tüm hasılatın gelir kaydedilmek yerine emanet hesaplarına alınması durumunda, günlük faaliyetlerin sürdürebilmesi için yapılması gereken ödemelerin gerçekleştirilemeyeceği belirtilse de; banka hesaplarında bulunan kaynakların bütçe imkânları dâhilinde kullanılması ile diğer taşımacılara ait varlıkların emanet hesaplarında izlemesi arasında bir bağlantı bulunmamaktadır.

İdare cevabında tüm hasılatın gelir kaydedilmek yerine emanet hesaplarına alınması durumunda, hangi taşımacının ne kadar tutarda hak edişinin olduğunun uzun süreli periyotlar

sonunda belirlenebilmesi sebebiyle peşin alınan KDV'nin beyan ve ödemesinde dönemsellik ilkesine aykırı hareket edilmiş olacağı belirtilse de; İdarenin diğer toplu taşımacıların mal ve hizmet teslimlerine ilişkin KDV'yi sorumlu sıfatı ile vergi dairesine ödeyebilmesi için bu gelirleri kendi gelirleri arasında göstererek ilgili KDV'yi de 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabında izlemesi şart değildir. Zira Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri gereği 391 No.lu hesap İdarenin kendi mal ve hizmet teslimlerine ilişkin KDV'nin izlenmesi için kullanılmaktadır. Mezkûr Yönetmelik'in 269 uncu maddesinde belirtildiği üzere kamu idarelerince sorumlu sıfatıyla vergi dairesine ödenmesi gereken her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borç tutarları 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabında izlenecektir. Dolayısı ile İdare, diğer toplu taşımacılara ait gelirleri emanet hesaplarında; bu gelirlere ilişkin mal ve hizmet teslimlerinin KDV'sini ise 360 No.lu hesapta izleyecektir.

Hasılatın İdare ve diğer toplu taşımacılar arasında yolcu taşıma verilerine göre paylaştırılmasına ilişkin olarak aracı kuruluş olan BELBİM'in altyapı sistemi kullanılmaktadır. BELBİM'in altyapı sisteminin bu ayrıştırmayı KDV'ye ilişkin beyanname verme dönemine yetiştirememesi; diğer toplu taşımacılara ait KDV'nin 391 No.lu hesapta izlenmesini mevzuata uygun hale getirmemektedir. Zira 391 No.lu hesap 360 No.lu hesap gibi emanet karakterli olsa da bu hesaptan farklı olarak 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı ile karşılaştırılarak indirim işlemine tabi tutulduğundan, bu hesaptan farklı karakter taşımaktadır. Bu nedenle diğer toplu taşımacılara ait KDV'nin 391 No.lu hesapta izlenmesi, 191 No.lu hesabın bakiyesinin 391 No.lu hesabın bakiyesinden fazla olması durumunda, diğer toplu taşımacılara ait KDV'nin de indirim konusu yapılarak vergi dairesine ödenmemesi sonucunu doğurabilecektir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, 2016 Yılı'nın ilk iki aylık döneminde elektronik bilet satış tutarlarının emanet hesapları ile ilişkilendirilmeksizin tamamının gelir hesaplarına kaydedilmesi ve daha sonra gelir hesaplarından çıkılarak ilgisine ödenmesi; dönem sonu mali tablolarını etkilemese de, diğer toplu taşımacılara ait 359.462.295,22 TL'nin "Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği" hükümlerine aykırı olarak dönem içinde Kurum gelirleri arasında izlenmesine neden olmuştur.

BULGU 9: İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü Mülkiyetinde Bulunan Taşınmazın Kapalı Teklif Usulü Yerine Pazarlık Usulüyle İhale Edilmesi

İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait Kadıköy'de 229 ada 32 parselde bulunan

---

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü (İETT) 2016 Yılı 29
Düzenlilik Denetim Raporu

taşınmazın 2886 sayılı Devlet ihale Kanununun 51/g maddesine göre, pazarlık usulü ile 3 yıl süreyle kiraya verildiği tespit edilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1 inci maddesinde, Genel bütçeye dâhil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütüleceği, 36 ncı maddesinde ise bu Kanunun 1 inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, ancak 44 üncü maddede gösterilen işlerin belli istekliler arasında kapalı teklif usulüyle, 45 inci maddede gösterilen işlerin açık teklif usulüyle, 51 inci maddede sayılan işlerin pazarlık, 52 nci maddede gösterilen işlerin de yarışma usulüyle yaptırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanunun "Pazarlık Usulüyle Yapılacak İşler" başlıklı mezkûr 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde hangi işlerin bu kapsamda ihale edilebileceği şu şekilde belirlenmiştir:

"g) Kullanışlarının özelliği, idarelere yararlı olması veya ivediliği nedeniyle kapalı veya açık teklif yöntemleriyle ihalesi uygun görülmeyen, Devletin özel mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malların kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin kiralanması ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi,"

Madde hükmünde belirtildiği üzere taşınmazların kiralanması hususunda bu fıkra kapsamında pazarlık usulünün uygulanabilmesi için şu iki şartın birlikte mevcudiyeti gerekmektedir:

1- Taşınmazın, Devletin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlardan olması.

2- İşin özelliği, idareye yararlı olması veya ivediliği gereği kapalı ya da açık teklif yöntemlerinin kullanılamıyor olması.

Dolayısıyla 51/g yöntemine göre pazarlık usulünün; Devlete ait taşınmazlar kavramının karşılığı olan, Genel Bütçeli Kuruluşlara ait taşınmazlar yani tapuda Maliye Hazinesi adına kayıtlı taşınmazlar dışında uygulanması mümkün değildir.

Nitekim bu durum Belediyeye ait bir taşınmaza (Hazine taşınmazı olmayan) yönelik olarak Antalya 2. İdare Mahkemesince verilen 31.10.2006 tarih ve 2006/1861 sayılı Kararı

onayan Danıştay 13. Dairesinin vermiş olduğu 21.10.2008 tarih ve 2008/6874 sayılı kararda da şu şekilde açıkça ifade edilmiştir:

“Mülkiyeti belediyelere ait taşınmazların "Devletin özel mülkü" ve "Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yer"lerden (kayalar, tepeler, dağlar, kaynaklar, sahipsiz şeyler, akarsular, kıyılar vb.) olmadığı tartışmasız olduğu, bu nedenle belediyelere ait taşınmazların 2886 sayılı Yasa'nın 51. maddesinin (g) bendi kapsamında kiralanması, trampası ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi yoluyla devrinin olanaklı olmadığı ... na oy çokluğuyla karar verildi.”

Yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan gerekçelerle; İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü mülkiyetinde bulunan taşınmazın kiralanması işleminin, 2886 sayılı Kanun'un 51/g bendine göre ihale edilmesi mümkün olmayıp, tahmin edilen bedelin dikkate alınması kaydıyla kapalı veya açık ihale yöntemine göre sonuçlandırılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “İdaremize ait Kadıköy Rasimpaşa meltem sokak 46 pafta 229 ada, 32 parsel sayılı 170 metrekare yüzölçümlü alanın İstanbul Büyükşehir Belediyesinin İştiraki olan İstanbul Gaz Dağıtım Anonim Şirketine (İGDAŞ) vevne olarak kullanılmak üzere 2886 / 51.g maddesine göre kiralanmıştır. Söz konusu alan İGDAŞ tarafından 01.03.2007 tarihinden bugüne kadar kiralanmaktadır. Gayrimenkulün İstanbul Anadolu yakasında merkezi bir yer olması, kolay ulaşılır olması ve bölge halkı tarafından bilinir olması ve vatandaşa daha iyi hizmet verebilmesi amacıyla kamu yararı gözetilerek kiralanmıştır.

2016 yılında görüldüğü gibi İdaremiz tarafından yapılan gelir getirici ihaleler 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre gerçekleştirilmektedir. Söz konusu gayrimenkulün kira süresinin bitimini takiben tahmin edilen bedelin dikkate alınması kaydıyla kapalı veya açık ihale yöntemine göre sonuçlandırılacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Kâğıthane Sosyal Tesislerine İlişkin Elektrik, Su ve Doğalgaz Giderlerinin İdare Bütçesinden Karşılanması

Maliye Bakanlığınca hazırlanarak 19.02.2016 tarih ve 29629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğde; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili idarelerin bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kâğıthane Sosyal Tesislerine ilişkin elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin, idareye ait faturalara dâhil edilerek ödendiği tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Maliye Bakanlığınca hazırlanarak 19.02.2016 tarih ve 29629 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğde; kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufunda bulunan sosyal tesislerin işletme giderleri için ilgili idarelerin bütçelerinden herhangi bir katkıda bulunulmamasının esas olduğu belirtilmiştir. Yapılan incelemede, Kâğıthane Sosyal Tesislerine ilişkin elektrik, su ve doğalgaz giderlerinin, idareye ait faturalara dâhil edilerek ödendiği tespit edilmiştir.

Sayıştay raporunda belirtildiği haliyle söz konusu alanın faturalarının ayrılması amacıyla gerekli girişimler başlatılmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi, cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak ederek konunun düzeltilmesi için yapılacak işlemleri belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: Mülkiyeti İdarede Olan Sosyal Tesisin Kira Sözleşmesinin Mevzuata Aykırı Şekilde Uzatılması

Mülkiyeti idarede olan Paşa Limanı Sosyal Tesisinin, 25.06.1945 tarih ve 4768 sayılı Elektrik İşletme Müesseseleri Hakkında Kanunla belirlenen mevzuat çerçevesinde 1999 yılında Beltur AŞ’ye kiralandığı; ancak 4768 sayılı Kanunun 2007 yılında yürürlükten kaldırılmasına ve idareye ait gelir getirici işlemlerin 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmeye başlanmasına rağmen, kira sözleşmesinin 4768 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde uzatılmaya devam ettiği görülmüştür.

3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilât ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanunun 5 inci maddesinde Kurum işlemlerinin arttırma, eksiltme ve ihale kanunlarına tabi olmadığı; alım ve satım işlerinin, İçişleri ve Çevre ve Şehircilik Bakanlıklarınca konulacak usullere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır. Aynı şekilde 25.06.1945 tarih ve 4768 sayılı Elektrik İşletme Müesseseleri Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde de benzer bir düzenlemeye yer verilmiştir.

4768 sayılı Kanun kapsamında “*İl Özel İdareleri, Belediyeler Veya Bunlara Bağlı Kurumlar Tarafından İşletilen Elektrik Havagazı Tramvay Ve Tünel İşletmelerinin Alım Ve Satım Esaslarına Dair 4768 Sayılı Kanunun 3 Üncü Maddesi Uyarınca Tertiplenen Yönetmelik*” 20.09.1947 tarih ve 6712 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kurum tüm gelir getirici ve gider öngören işlemlerini bu Kanun ve Yönetmelik kapsamında yapmakta iken daha sonra yapılan düzenleme ile gider öngören işlemler 04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi kılınmış; gider öngören ihalelerinde mezkûr Yönetmelik’in uygulama alanı kalmamıştır. Buna karşın Kurum 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamına girmediği için gelir getirici işlemlerinde Yönetmelik doğrultusunda faaliyetlerine devam etmiştir. Ancak, Yönetmeliğe dayanak teşkil eden 4768 sayılı Kanunun 2007 yılında yürürlükten kaldırılmıştır. Bunun üzerine İçişleri Bakanlığının görüşü doğrultusunda gelir getirici işlemlerde 2886 sayılı Kanunun hükümleri uygulanmaya başlanmıştır.

1999 yılında Beltur AŞ’ye kiralanın Paşa Limanı Sosyal Tesisinin kiralama işlemlerinin, yukarıda yer verilen mevzuat değişiklikleri çerçevesinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yenilenmesi gerekirken; kira süresinin her yıl, yürürlükten kaldırılan 4768 sayılı Kanunun hükümleri çerçevesinde uzatıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında; “İdaremiz Mülkiyetinde olan Paşa Limanı Sosyal Tesisinin 4768 sayılı Kanun çerçevesinde 1999 yılında Beltur AŞ’ye kiralandığı ancak bu Kanun’un 2007 yılında yürürlükten kaldırıldığı ve İdareye ait gelir getirici işlerin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmesi başlanmasına rağmen kira sözleşmesinin 4768 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde uzatıldığı ifade edilmiştir.

İdaremizin yaptığı kiralama işlemi 4768 sayılı Kanunun uygulandığı dönemde başlamış ve ilgili kanun hükümleri doğrultusunda her yıl kira artışı yapılarak devam etmiştir. Kiralayanın

belediye şirketi olması, kiralanan tesisin niteliği ve kamu yararı gözetilerek yapılan uygulama mevcut Kanun hükümlerine göre yeniden düzenlenecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi, cevabında bulguda belirtilen hususlara iştirak ederek konunun düzeltilmesi için yapılacak işlemleri belirtmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmet Alımlarında Engelli İşçi Çalıştırma Yükümlülüğüne Uyulmaması

Kurum tarafından gerçekleştirilen personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımında engelli işçi istihdamının 4857 sayılı İş Kanunu ve Kamu İhale Genel Tebliği’nde yer alan hükümlere uygun olarak gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

4857 sayılı İş Kanunu’nun “Engelli ve Eski Hükümlü Çalıştırma Zorunluluğu” başlıklı 30 uncu maddesinde işverenlerin, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli ve yüzde iki eski hükümlü işçi çalıştırma zorunluluğu olduğu hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanun’un “Engelli ve eski hükümlü çalıştırma zorunluluğuna aykırılık” başlıklı 101’inci maddesinde ise bu zorunluluğa uymayan işveren veya işveren vekiline çalıştırmadığı her engelli ve eski hükümlü ve çalıştırmadığı her ay için binyediyüz Türk Lirası (2016 yılı için 2.211 TL) idari para cezası verileceği, kamu kuruluşlarının da bu para cezasından hiçbir şekilde muaf tutulamayacağı ifade edilmiştir.

4857 sayılı Kanun’da “İşveren” işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluş olarak tanımlanmıştır. Kanununun 2 nci maddesinde bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye “asıl işveren-alt işveren ilişkisi” denileceği ifade edilmiştir.

Kamu ihaleleri sonucunda oluşan istihdamlarda engelli çalıştırma zorunluluğunu güvenceye almak ve kontrol mekanizmasını kuvvetlendirmek için 16.08.2014 tarihinde Kamu İhale Genel Tebliği’nde değişikliğe gidilmiş ve Tebliğ’in 78.28 inci maddesi değiştirilmiştir. Söz konusu maddede isteklilerin aynı il sınırları içerisinde birden fazla iş yerinin bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, ihale dokümanında aynı il bazında elli veya daha fazla işçi

çalıştırılmasının öngörüldüğü ihalelerde 4857 sayılı İş Kanunu'nda belirtilen asgari orana uyulmak kaydıyla engelli işçi sayısı ile bu işçilerin tabi olacağı ücret grubunun idarece tespit edileceği, bu sayının idari şartnamenin ilgili maddesinde belirtileceği ve bu işçiler için birim fiyat teklif cetvelinde ayrı satır açılacağı ifadeleri yer almıştır. Aynı maddede ilgili mevzuatında engelli işçi çalıştırılmasını kısıtlayan hükümlerin saklı olacağı da ayrıca ifade edilmiştir. Bu istisnalar, Kanun'un 4'üncü maddesinde yer alan istisnalar, 24.05.1983 tarih ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu gereği ev tipi sosyal hizmet birimlerinde gerçekleştirilen istihdamlar, 10.06.2004 tarih ve 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun uyarınca çalıştırılan güvenlik elemanları, 13.06.1952 tarih ve 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Hakkında Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanun ile istihdam edilen basın mensupları ile yer altı ve su altı işlerinde istihdam edilenler şeklinde özetlenebilir.

Yukarıda yer alan düzenlemeler neticesinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında istisnai işler haricinde engelli istihdamı her bir ihale bazında kontrol edilmeye başlanmış, istekliler de tekliflerini bu şartlar dâhilinde sunmuşlardır.

Kurum tarafından gerçekleştirilen hizmet alımlarına ilişkin ihale işlem dosyalarının incelenmesi neticesinde; ihale aşamasında Kurumun yukarıda yer alan düzenlemelere uygun hareket ettiği görülmüştür. Ancak "Şoför ve Hizmet İşçisi Alımı" uygulama aşamasında istihdam edilmesi gereken engelli personel istihdam edilmemiştir.

Yukarıda ayrıntılı bir şekilde açıklandığı üzere, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında engelli istihdamının tam olarak gerçekleştirilmemesi mevzuata aykırı olduğu gibi, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 101'inci maddesi uyarınca Kurum aleyhine uygulanabilecek cezalar nedeniyle idari ve mali sonuçlarla karşılaşılma ihtimali göz önünde bulundurularak ihale ve sözleşme uygulamalarında kanunlardaki emredici düzenlemelere uyulması gerekmektedir.

Söz konusu bulguya 2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer verilmiş ve idarenin; işin sözleşmesi kapsamındaki engelli istihdamını tamamlama çalışması devam etmektedir şeklindeki cevabına rağmen İdare tarafından herhangi bir düzeltici işlem tesis edilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtildiği üzere İETT Genel Müdürlüğünde istihdamın ifa edilen kamu hizmetine de bağlı olarak şoförlük hizmeti olması, diğer istihdam alanlarının dolu olması nedeniyle yasal istihdam sayılarında zaman zaman noksanlıklar meydana gelebilmektedir. Ancak yukarıda belirtilen hususlar da dikkate alınarak yasal olarak

istihdam edilmesi gerekli engelli sayısına yetecek iş alanları oluşturularak en kısa sürede yasal engelli istihdamı tamamlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında; bulguda belirtilen görüşler doğrultusunda işlem tesis edileceği ifade edilmekle birlikte, bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları**

İETT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			
31.12.2016 TARİHLİ DÖNEM SONU BİLANÇOSU			
AKTİF	31.12.2016	PASİF	31.12.2016
I DÖNEN VARLIKLAR	122.201.846,25	III KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	752.060.401,34
A HAZIR DEĞERLER	13.128.701,30	A İÇ MALİ BORÇLAR	56.979.798,55
1 KASA HESABI	0,00	1 BANKA KREDİLERİ HESABI	
2 ALINAN ÇEKLER	0,00	2 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HES.	56.979.798,55
3 BANKALAR	13.128.701,27	B KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR HS.	60.966.305,80
4 DÖVİZ HESABI	0,03		
5 DİĞER HAZIR DEĞERLER	0,00	1 CARİ YILDA ÖD. DIŞ MALİ BORÇLAR HS.	60.966.305,80
6 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	0,00	C FAALİYET BORÇLARI	401.784.719,25
B FAALİYET ALACAKLARI	67.094.417,40	1 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	401.784.719,25
1 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	20.837.620,89	2 BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	
2 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR	45.816.659,87	D EMANET YABANCI KAYNAKLAR	188.256.920,47
3 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HS.	404.876,61	1 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HES.	7.372.097,40
4 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	35.260,03	2 EMANETLER HESABI	180.884.823,07
C DİĞER ALACAKLAR	9.717.572,39	E ALINAN AVANSLAR	0,00
1 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HS.	9.717.572,39	1 ALINAN DİĞER AVANSLAR	
D STOKLAR	25.387.770,82	F ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	28.022.134,42
1 İLK MADDE VE MALZ. HES.	22.768.662,87	1 ÖD. VERGİ VE FONLAR HES.	11.509.947,76
2 TİCARİ MALLAR HESABI	2.619.107,95	2 ÖD. SOS. GÜV. KES. HS.	7.925.222,64
3 DİĞER STOKLAR HESABI	0,00	3 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDAR. ADINA YAP. TAH.	834.956,71

T.C. Sayıştay Başkanlığı

E ÖN ÖDEMELER	1.824.016,38	4 VADESİ GEÇMİŞ ERTELEN. TAKSİT. VERGİ VE DİĞER YÜK. HS.	7.752.007,31
1 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	G BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	12.044.941,61
2 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER	1.824.016,38	1 KIDEM TAZMİNAT KARŞILIĞI HESABI	12.044.941,61
3 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER	0,00	Ğ GELECEK AYLARA AİT GELİR VE GİDER TAHAKUKLARI	4.005.581,24
4 DOĞ. DIŞ PROJE KREDİ KUL. AVANS VE AKR. HESABI	0,00	1 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	1.753.334,00
F DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	5.049.367,96	2 GİDER TAHAKUKLARI HESABI	2.252.247,24
1 DEVREDEN KATMADEĞER VERGİSİ HS.	5.049.367,96	H DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
2 SAYIM NOKSANLARI HS.	0,00	1 SAYIM FAZLALARI HESABI	
II DURAN VARLIKLAR	6.192.896.384,49	IV UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	761.857.972,08
A MALİ DURAN VARLIKLAR	83.525.380,04	A UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	414.434.172,23
1 MAL VE HİZMET ÜRT. KURULUŞ. YATIRILAN SER. HS.	83.525.380,04	1 BANKA KREDİLERİ HES.	0,00
B MADDİ DURAN VARLIKLAR	6.109.371.004,45	2 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HES.	414.434.172,23
1 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	5.383.442.731,64	B UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	91.449.458,47
2 YER ALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HS.	97.502.868,51	1 DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	91.449.458,47
3 BİNALAR HESABI	432.107.240,65	C DİĞER BORÇLAR	825.148,36
4 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HES.	12.086.600,21	1 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	48.085,46
5 TAŞITLAR HESABI	1.818.742.113,74	2 KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA TAKSİT. BORÇLAR HS.	777.062,90
6 DEMİRBAŞLAR HESABI	49.482.963,69	D BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	253.757.080,03
7 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HES.	-1.692.207.613,16	1 KIDEM TAZMİNAT KARŞILIĞI HESABI	253.757.080,03
8 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HS.	8.214.099,17	E GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	1.392.112,99
9 YATIRIM AVANSLARI HS		1 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
10 DİĞER DURAN VARLIKLAR HESABI		2 GİDER TAHAKUKLARI HESABI	1.392.112,99
C MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	V ÖZ KAYNAKLAR	4.801.179.857,32
1 HAKLAR HESABI	9.007.832,28	A NET DEĞER	5.193.252.690,81
2 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HES.	-9.007.832,28	1 NET DEĞER HESABI	5.193.252.690,81

D DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	2 YENİDEN DEĞERLEME FARKI HESABI	
1 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VAR.	22.888.638,83	B GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HS.	234.552.323,15
2 BİRİKMiŞ AMORTİSMANLAR HES.	-22.888.638,83	1 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HS.	234.552.323,15
		C GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HS.	-251.369.577,66
		1 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HS.	-251.369.577,66
		D DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-375.255.578,98
		1 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI(-)	-375.255.578,98
		2 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	0,00
AKTİF TOPLAMI	6.315.098.230,74	PASİF TOPLAMI	6.315.098.230,74
VI NAZIM HESAPLAR	505.005.459,45	VI NAZIM HESAPLAR	505.005.459,45
A ÖDENEKLER HESABI	0,00	A ÖDENEKLER HESABI	0,00
MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK			
1 ÖDENEKLER HESABI	0,00	1 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0,00
B NAKİT DIŞI TEM. VE KİŞ. AİT. MEN. KIY.	252.315.946,15	B NAKİT DIŞI TEM. VE KİŞ. AİT. MEN. KIY.	252.315.946,15
1 TEMİNAT MEKTUPLARI HS.	252.315.946,15	1 TEMİNAT MEKTUPLARI HS.	252.315.946,15
2 KİŞİLERE AİT MEN. KIY. HS.		2 KİŞİLERE AİT MEN. KIY. HS.	
C TAAHÜT HESAPLARI	222.489.383,20	C TAAHÜT HESAPLARI	222.489.383,20
1 GİDER TAAHHÜTLERİ HES.	222.489.383,20	1 GİDER TAAHHÜTLERİ HES.	222.489.383,20
D DEĞERLİ KÂĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK HS.	0,00	D DEĞERLİ KÂĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK HS.	0,00
1 DEĞERLİ KÂĞIT AMBARLARI HESABI	0,00	1 DEĞERLİ KÂĞIT İŞLEMLERİ HESABI	0,00
E DİĞER NAZIM HESAPLARI	30.200.130,10	E DİĞER NAZIM HESAPLARI	30.200.130,10
1 KİRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR	30.200.130,10	1 DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	30.200.130,10
GENEL TOPLAM	6.820.103.690,19	GENEL TOPLAM	6.820.103.690,19

İETT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Ekonomik Kodu	Bütçe Giderinin Türü	2016	Hesap Kodu	Ekonomik Kodu	Bütçe Gelirinin Türü	2016
	E1		TL		E1		TL
630	01	Personel Gideri	309.817.521,20	600	03	Teşebbüs Ve Mülkiyet Geliri	886.115.741,85
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	65.063.226,23	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	85.246.077,18
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	589.655.169,30	600	05	Diğer Gelirler	29.814.720,43
630	04	Faiz Giderleri	0,00	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	362.419.940,28
630	05	Cari Transferler	3.700.247,00				
630	11	Değer ve Miktar Değişim Giderleri	262.971.295,95				
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinde Kaynaklanan Giderler	55.039.395,89				
630	13	Amortisman Giderleri	160.101.206,64				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	275.393.575,95				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	0,00				
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan	5.800,00				

T.C. Sayıştay Başkanlığı

		Varlıklardan Kaynaklanan Giderler			
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	246,00		
630	99	Diğer Giderler	17.104.374,56		
GİDERLER TOPLAMI			1.738.852.058,72	GELİRLER TOPLAMI	1.363.596.479,74

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>